gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp: **Regioplan ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’**

Jaar/nummer: **2024/242-O**

In behandeling bij: **Wethouder Van Essen**

Voorstel/beslispunten

1. Het regioplan ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’ vast te stellen.

Samenvatting

Het college van B&W vraagt de raad om het regioplan ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’ vast te stellen. Dit plan gaat over visie, inhoudelijke ontwikkelingen, de vorm van regionaal samenwerken en over het verdelen van middelen en risico’s binnen alle 18 gemeenten van de provincie Fryslân.

Aanleiding

In 2015 is Beschermd Wonen (BW) als product binnen de Wmo2015 een taak geworden van de centrumgemeente Leeuwarden met uitvoering via Sociaal Domein Fryslân (SDF). De Friese gemeenten hebben afspraken gemaakt over het inrichten van BW in Fryslân. Vanuit de Rijksoverheid wordt aangenomen dat regiogemeenten beter in staat zijn om aan te sluiten bij de situatie van de inwoner en beter de overgang kunnen maken van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in de eigen omgeving. Om dit te ondersteunen is er landelijk gewerkt aan een woonplaatsbeginsel voor Beschermd Wonen cliënten en aan een financieel verdeelmodel met als doel om Beschermd Wonen door te decentraliseren naar alle individuele gemeenten.

Beoogd (meetbaar) effect

Met het vaststellen van het plan wordt een soepele overgang bewerkstelligd van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in de eigen omgeving. Hiermee kunnen mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen en de kans krijgen om goed mee te doen in de samenleving. Dit is het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Motivering

1.1. Hierdoor ligt er een goed plan voor de huidige samenwerking met alle gemeenten in Fryslân.

Het plan sluit aan bij de Friese visie, de huidige samenwerking en inkoop van de 18 Friese gemeenten.

1.2. Hierdoor ligt er een goed plan voor de toekomstige samenwerking i.v.m. de doordecentralisatie[1] van BW met alle gemeenten in Fryslân.

De VNG heeft een algemene visie op regionale samenwerking ontwikkeld en uitgewerkt in een Norm voor Opdrachtgeverschap, die zowel betrekking heeft op 'jeugd' als beschermd wonen. Deze visie gaat over de wijze waarop de niet-vrijblijvende (financiële) samenwerking moet worden vormgegeven. Deze Norm voor Opdrachtgeverschap is gericht op een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap, het borgen van continuïteit van met name de specialistische zorg en ondersteuning, en het zoveel mogelijk beperken van administratieve lasten. De Norm voor Opdrachtgeverschap voor Beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt ook voor Friesland de norm. Dit regioplan is hiervan de uitwerking

1.3. Hierdoor wordt voldaan aan de verplichting van het Ministerie van VWS om een regionaal plan op te stellen.

Het ministerie stelt dat de volgende onderdelen in het regioplan verwerkt zijn:
1. Een inhoudelijke visie uitgewerkt en geconcretiseerd.
2. De verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten in de regio.
3. De verdeling van het beschikbare budget en financiële risico's.
4. De wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen gemeenten binnen de regio.
5. De wijze waarop samengewerkt gaat worden met andere betrokken partners binnen de regio (o.a. aanbieders, cliënten en hun naasten, verzekeraars, corporaties).
6. De wijze waarop de overgangsfase tussen de nieuwe en oude verdeling van financiële middelen vormgegeven zal worden en hoe hierbij geborgd zal worden dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn.

1.4. Hiermee kunnen mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen en de kans krijgen om goed mee te doen in de samenleving.

Met het vaststellen van het plan wordt een soepele overgang bewerkstelligd van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in de eigen omgeving.

Kanttekeningen/risico's

De doordecentralisatie was oorspronkelijk voorzien per 1 januari 2021. In juli 2019 heeft het Rijk besloten de doordecentralisatie van taken naar de individuele gemeenten door te schuiven van 2021 naar 2022. Sindsdien is deze doordecentralisatie nog een paar keer uitgesteld (zie ook tijdlijn bijlage 1). In de verwachting dat de decentralisatie per 1 januari 2024 zou gaan plaatsvinden heeft SDF in maart 2023 webinars georganiseerd om de Friese wethouders, gemeenteraden en adviesraden te informeren over de laatste stap: het vaststellen van het Regioplan. Kort na deze Webinars werd echter duidelijk dat het

[1] De doordecentralisatie is de decentralisatie van centrumgemeenten naar alle gemeenten van Nederland.

woonplaatbeginsel en het daarmee samenhangende verdeelmodel voor de vierde keer uitgesteld zijn en nu een beoogde ingangsdatum hebben van 1 januari 2025.

Ondanks landelijke onduidelijkheid rondom de doordecentralisatie is afgesproken om het regioplan ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’ nu definitief te laten vaststellen door alle Friese gemeenten. Reden hiervoor is dat het Rijk heeft aangegeven dat de inhoudelijke doordecentralisatie Beschermd wonen wel moet doorgaan.

Het plan dat wordt vastgesteld is de geactualiseerde versie dat de basis is geweest voor de webinars in maart 2023.

Alternatieven

Er zijn geen reële alternatieven omdat het vaststellen van het regionale plan een verplichting is vanuit het Rijk. Inhoudelijk zijn er geen alternatieven meer omdat het plan in gezamenlijkheid met alle gemeenten en adviesraden van Friesland is opgesteld de afgelopen jaren om een goed regionaal dekkend plan te maken.

Participatie

In 2020 hebben de 18 Friese gemeenten een concept Regioplan Beschermd wonen geschreven. In deze ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’ is beschreven hoe het werkveld Beschermd wonen vanaf 1 april 2022 is vormgegeven. In de huidige inkoop en aanbesteding van de nieuwe producten BW is de ambulantisering en ‘ondersteuning dichter bij huis’ zoals omschreven in het concept regioplan al meegenomen.

. Het regioplan is destijds door alle colleges in concept vastgesteld, er is een informerende raadsbrief gestuurd en een brief naar het Ministerie van VWS gestuurd in afwachting van financiele en inhoudelijke duidelijkheid over de door centralisatie. .

In maart 2023 zijn Webinars georganiseerd voor bestuursleden, raadsleden en adviesraden waarin het regioplan in zijn definitieve vorm is besproken. De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) heeft hier ook aan deelgenomen. Naar aanleiding hiervan zijn er geen wijzigingen meer aangebracht in het regioplan.

Op 31 oktober 2023 is het voorliggende regioplan tezamen met een informerende memo (bijlage 3) voorgelegd aan de adviesraad. Hierbij hebben ze aangegeven akkoord te gaan met de inhoud van het regioplan en het voorgestelde proces.

Financiën

Het vaststellen van het plan heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente. Het uitstellen van de doordecentralisaties heeft daarnaast geen directe gevolgen voor de uitvoering van Beschermd Wonen in Fryslân.

Op basis van de regiovisie en het concept regioplan Beschermd Wonen ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’ is voor de periode 2022-2026 Beschermd Wonen gezamenlijk ingekocht door de Friese gemeenten. Daarnaast zijn le) zijn in 2022 (financiel) solidariteitsafspraken gemaakt voor de jaren 2024 en 2025, waarbij de middelen centraal bij de centrumgemeente belegd blijven/worden. de komende jaren wordt gemonitord wat de doordecentralisatie voor gemeenten betekent op inhoudelijk en financieel gebied.

Advies van de raadscommissie

Bijlagen

1. Regioplan Beschermd Wonen ‘Fryske oanpak Beschermd wonen’
2. Tijdlijn doordecentralisatie Beschermd wonen in de regio Fryslân
3. Memo beschermd wonen voor Adviesraad.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 12 december 2023
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong, secretaris/directeur	C.M. van de Pol, burgemeester